

Lata 60. są często wspomniane i badane ze względu na powstanie masowych ruchów społecznych, w tym ruchów na rzecz praw obywatelskich, feminizmu i ekologii. Radykalizacji i emancypacji młodzieży towarzyszyło rozprzestrzenianie się rock and rolla i społecznie liberalnego stylu życia. W 1968 roku fala protestów politycznych i obywatelskich rozprzestrzeniła się na cały świat zimnej wojny, definiując tę dekadę jako czas wstrząsów i zmian.

Jednak ten obraz globalnej rewolty i transformacji często pomija konserwatywne i patriarchalne wartości nadal obecne w społeczeństwach tego okresu. Dobrym przykładem jest niezwykle popularny serial *Saga Rodu Forsyte'ów* (BBC, 1965). Wyemitowany po raz pierwszy w 1967 roku serial opowiadający historię angielskiej rodziny z wyższej klasy średniej na przełomie XX i XXI wieku w ciągu zaledwie pięciu lat przyciągnął przed ekrany 160 milionów widzów w 77 krajach. Opisany przez *The Guardian* jako „Beatlemania klasy średniej w średnim wieku”, serial wywołał namiętne dyskusje na temat dylematów moralnych, przed którymi stanęli jego bohaterowie. Widzowie na całym świecie zmieniali swoje codzienne rutyny, opuszczali nabożeństwa, i unikali regularnych spotkań towarzyskich, byleby nie ominąć ich odcinek serialu.

Co przyciągnęło ludzi z różnych środowisk społeczno-kulturowych do tego samego wspólnego doświadczenia? Dlaczego zarówno mężczyźni, jak i kobiety odczuwali potrzebę zajęcia stanowiska wobec fikcyjnej historii, którą pamiętają do dziś? W jaki sposób opowieść o życiu domowym i jego zagrożeniu, patriarchacie, emancypacji płci, ale też przymusie seksualnym w małżeństwie odbiła się tak szerokim echem pod koniec lat 60. i na początku roku 1970? I czy istnieją jakieś podobieństwa w intuicjach ludzi na linii Wschód-Zachód?

Niniejszy projekt dowodzi, że pomimo ideologicznego podziału po obu stronach żelaznej kurtyny istniały podobne społeczne obawy. Badając skrzyżowanie osobistych doświadczeń, portretów seriali w mediach publicznych, narracji feministycznych i polityki państwa w różnych kontekstach kulturowych, projekt podważa tradycyjny podział Wschód-Zachód w rozumieniu lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych.

Projekt koncentruje się na tym, jak kwestie domowe — zwłaszcza role kobiet, małżeństwo i rodzina — były omawiane i rozumiane zarówno na Wschodzie, jak i na Zachodzie w tym okresie. Porównuje on cztery studia przypadków: Wielką Brytanię i Stany Zjednoczone na Zachodzie, oraz Polskę i Czechy na Wschodzie. Projekt wykorzystuje *Sagę rodu Forsyte'ów* jako soczewkę do analizowania zarówno podobieństw, jak i różnic w sposobach, w jakie ludzie w świecie zimnej wojny reagowali na wspólne obawy.

Saga rodu Forsyte'ów służy w projekcie jako swego rodzaju „metodologiczny lodołamacz”. Ten popularny na całym świecie serial telewizyjny stanowił wspólny kulturowy punkt odniesienia, pozwalający ludziom z bardzo różnych środowisk filtrować swoje refleksje, opinie i dzisiejsze wspomnienia przez tę samą popkulturową soczewkę. Stwarza to wyjątkową okazję do porównania sposobu, w jaki ludzie na Wschodzie i Zachodzie radzili sobie z kwestiami społecznymi i związanymi z płcią, rzucając światło na głębsze, międzykulturowe intuicje i wartości.

Zamiast skupiać się na często badanych radykalnych ruchach młodzieżowych lat sześćdziesiątych, projekt ten przyjmuje świeże podejście, badając bardziej konwencjonalną grupę ludzi — tych, których przyciągają tradycyjne tematy serialu dotyczące rodziny i wartości społecznych. Poprzez zbadanie, w jaki sposób angażowali się oni w moralne i społeczne dylematy stawiane przez serial, badania oferują nowy wgląd w złożoność lat 60. i 70. ubiegłego wieku.

Aby zebrać te informacje, projekt wykorzystuje różnorodne metody badawcze, w tym wywiady ustne, dyskusje w grupach fokusowych, analizę mediów i etnografię cyfrową. Podejścia te pomogą odkryć, w jaki sposób tematyka serialu wpłynęła na reakcje osobiste i publiczne oraz w jaki sposób *Saga rodu Forsyte'ów* odzwierciedlała i kształtowała wartości społeczne w późnych latach sześćdziesiątych i wczesnych siedemdziesiątych.

Fundamentalnym celem tych badań jest odpowiedź na pytanie, w jaki sposób różne społeczeństwa po obu stronach żelaznej kurtyny rozumiały i negocjowały normy społeczne oraz czy wspólne zainteresowanie dramatem rodzinnym ujawnia głębsze, międzykulturowe powiązania w czasach globalnych napięć.